

Đề xuất chính sách tăng cường số lượng và chất lượng việc làm tại Việt Nam

Xét trên góc độ lao động và việc làm thì Việt Nam vẫn là một nước nông nghiệp khi 70% lực lượng lao động thuộc khu vực nông thôn. Việt Nam hiện vẫn đang có một tập hợp lực lượng lao động rẻ sẵn sàng di chuyển sang khu vực công nghiệp. Chính vì điều này, chính sách trụ cột của Việt Nam vẫn là phải tiếp tục phát triển những ngành thâm dụng lao động như dệt may, giày da, và các ngành lắp ráp quy mô lớn để thu hút nguồn lao động dư thừa trong nông thôn ra thành thị, theo như mô hình của A. Lewis. Lao động trong các ngành công nghiệp có năng suất cao hơn, thời gian lao động ổn định và đầy đủ hơn lao động trong nông thôn do đó chính sách này thúc đẩy phát triển các ngành thâm dụng lao động và tăng việc làm vừa tăng chất lượng việc làm.

Thứ hai, gần 80% số lượng lao động đang có việc làm tại Việt Nam hiện nay làm việc trong khu vực phi chính thức. Sự phát triển mạnh mẽ của khu vực phi chính thức là kết quả của các tự do hóa kinh doanh (Luật Doanh nghiệp sửa đổi 2005, sửa đổi gần nhất 2014) và khuyến khích người dân thực hiện bất kỳ hoạt động kinh tế nào mà pháp luật không cấm. Chính sách này có tác dụng giải quyết việc làm cho hàng triệu lao động dư thừa không chỉ tại nông thôn mà cả thành thị. Tuy nhiên những người lao động làm việc trong khu vực này thường phải chấp nhận công việc có tính bất ổn định cao, thu nhập thấp và không có bảo hiểm xã hội như luật pháp yêu cầu. Do đó trong thời gian tới, Chính phủ vẫn cần phải tiếp tục khuyến khích người dân tham gia các hoạt động đầu tư, sản xuất, kinh doanh... nhưng đồng thời cần thực hiện các chính sách khuyến khích các đơn vị kinh tế/kinh doanh mới thành lập đi theo hướng hợp pháp hóa thông qua các chính sách như: miễn thuế trong 5 năm đầu hoạt động, hỗ trợ phí bảo hiểm xã hội cho người lao động, v.v. Việc hợp pháp hóa các hoạt động kinh tế không chỉ giúp cải thiện môi trường kinh doanh mà còn làm tăng chất lượng việc làm trong nền kinh tế.

Thứ ba, lực lượng lao động của Việt Nam có tỷ lệ chưa qua đào tạo chính thức (tức là qua đào tạo tại các trường dạy nghề) lên đến 80% chính là nguyên nhân làm cho năng suất lao động Việt Nam thấp. Do đó chính phủ phải tiếp tục mạnh mẽ phát triển hệ thống các trường nghề, các trường đại học và cao đẳng; khuyến khích doanh nghiệp, các trường nước ngoài mở các lớp và khóa đào tạo tại Việt Nam v.v.

Thứ tư, sự sai lệch giữa trình độ đào tạo của các trường và nhu cầu về kỹ năng của doanh nghiệp là rất lớn. Do đó cần thực hiện các chính sách nhất quán dưới đây để giảm sự sai lệch này

- Tất cả các bên liên quan trên thị trường lao động: sinh viên chuẩn bị đăng ký vào các trường nghề, trường cao đẳng, đại học cũng như bản thân các trường này cần có thông tin tốt hơn về những gì thị trường lao động cần hiện nay và trong trung hạn để có những lựa chọn đúng đắn ngay từ đầu.

- Chính phủ phải đóng vai trò kết nối giúp người sử dụng lao động nói lên nhu cầu về lao động và các kỹ năng cần thiết mà doanh nghiệp đang tìm kiếm.
- Khuyến khích cạnh tranh giữa các cơ sở đào tạo, buộc các cơ sở đào tạo phải bám sát nhu cầu kỹ năng của thị trường. Xóa bỏ hiện tượng độc quyền cung cấp kỹ năng.
- Tất cả các bên liên quan như doanh nghiệp, cơ sở đào tạo và người lao động cần phải có cơ chế và biện pháp khuyến khích hợp lý để phản hồi lại những thông tin nhận được.
- Khuyến khích người nước ngoài và tư nhân đầu tư vào hệ thống giáo dục và dạy nghề.

This research received financial support from the **Swiss Agency for Development and Cooperation** and the **Swiss National Science Foundation** under the **Swiss Programme for Research on Global Issues for Development**. The project "*Employment Effects of Different Development Policy Instruments*" is based at the World Trade Institute of the University of Bern, Switzerland.

u^b

**UNIVERSITÄT
BERN**

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

FONDS NATIONAL SUISSE
SCHWEIZERISCHER NATIONALFONDS
FONDO NAZIONALE SVIZZERO
SWISS NATIONAL SCIENCE FOUNDATION

Swiss Programme for Research
on Global Issues for Development